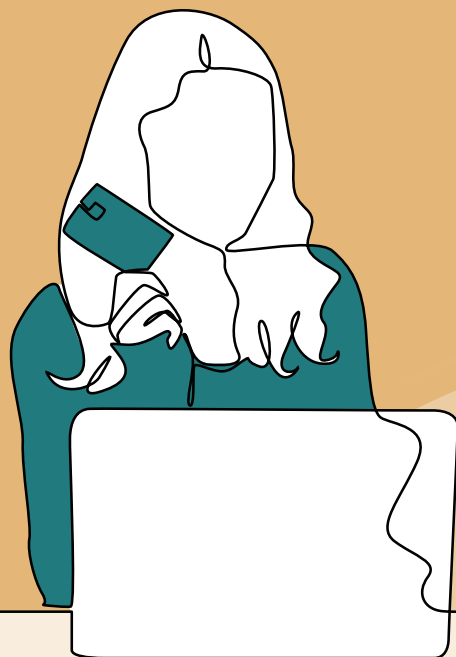

De Digital Services Act

Welke gevolgen heeft deze wet voor jouw organisatie?

Vanaf 17 februari 2024 is de DSA volledig van toepassing. Deze Europese wet gaat veel veranderen in het digitale domein. De DSA beoogt bij te dragen tot een goed functionerende interne markt voor tussenhandeldiensten door:

- het realiseren van een veilige, voorspelbare en betrouwbare digitale omgeving;
- die innovatie faciliteert;
- en in welke grondrechten effectief worden beschermd.

Deze wet brengt de nodige gevolgen met zich mee, maar wat zijn deze gevolgen precies voor jou als consument of als aanbieder van een onlinedienst? Wij helpen jou graag bij het beantwoorden van deze vraag en het in overeenstemming brengen van jouw organisatie met de DSA.

Wat is de DSA?

De DSA is een Europese verordening die rechtstreekse werking heeft in alle lidstaten. Dat betekent dat de wet niet nog hoeft worden omgezet naar nationale wetgeving. De verordening herzielt het bestaande juridische kader voor de aansprakelijkheid en verantwoordelijkheden van onlineplatforms en andere tussenhandeldiensten.

De e-commerce richtlijn uit 2000 vormt de kern van dat kader. De digitale maatschappij is in de afgelopen decennia sterk veranderd, in het bijzonder door de opkomst van onlineplatforms. Om die reden presenteerde de Europese Commissie in 2020 haar voorstel voor de DSA. Inmiddels ligt de wet klaar om in 2024 volledig van kracht te gaan.

Waar is de DSA van toepassing?

De DSA is van toepassing op tussenhandeldiensten aangeboden aan ontvangers in de Europese Unie (EU), ongeacht waar die aanbieders van de tussenhandeldiensten zelf gevestigd zijn. Dat aanbieden van de dienst in de EU wordt geïllustreerd door een “wezenlijk band” met de EU, welke ook uit andere zaken kan blijken dan alleen een vestiging in de EU. Dit is bijvoorbeeld het geval bij een groot aantal gebruikers in een of meer EU-lidstaten of activiteiten die zich specifiek richten op EU-lidstaten. Dit laatste kun je niet afleiden uit een website die vanuit de EU toegankelijk is, maar bijvoorbeeld wel uit een gebruikte taal of munteenheid die in EU-lidstaten gangbaar is, de mogelijkheid om producten te bestellen vanuit de EU, een nationale appstore of advertenties in een Europese taal.

Voor wie gelden de regels?

De DSA is in beginsel breed van toepassing op “aanbieders van bepaalde diensten van de informatiemaatschappij”, een begrip dat wij kennen uit eerdere richtlijnen. Hieronder valt het door de DSA geïntroduceerde begrip “aanbieders van tussenhandeldiensten” (hierna: tussenhandeldiensten). Binnen tussenhandeldiensten worden drie categorieën onderscheiden:

- “**mere conduit**”-diensten (bijvoorbeeld internet serviceproviders);
- “**caching**”-diensten (bijvoorbeeld content delivery netwerken);
- “**hosting**”-diensten (bijvoorbeeld cloud- en webhosting diensten).

Bij mere conduit- en cachingdiensten gaat het om de doorgifte en tijdelijke opslag van door de gebruikers verstrekte informatie. Hostingdiensten bestaan uit de opslag van informatie verstrekt door of op verzoek van de gebruikers van de dienst. Binnen de categorie hostingdiensten worden onlineplatforms afzonderlijk benoemd en gedefinieerd als hostingdiensten die niet alleen informatie opslaan, maar ook toegankelijk maken voor, en verspreiden naar derden. Voorbeelden hiervan zijn onlinemarktplaatsen, appstores en sociale media platforms.

Wat zijn de belangrijkste verplichtingen?

De DSA gaat over aansprakelijkheidsregels voor tussenhandeldiensten en voorziet daarnaast in nieuwe zorgvuldigheids- en transparantieplichtingen (due diligence), vooral met betrekking tot inhoudsmoderatie. De DSA kent een gelaagde structuur. Dat wil zeggen dat de regels niet in gelijke mate voor alle tussenhandeldiensten gelden. De belangrijkste verplichtingen zetten wij hieronder voor je op een rij.

Aansprakelijkheid

De aansprakelijkheidsregels in de DSA zijn gebaseerd op de regels uit de e-commerce richtlijn. Die regels blijven dan ook grotendeels in stand. In de kern komt het erop neer dat een tussenhandeldienst niet aansprakelijk is voor de informatie die gebruikers van de dienst verspreiden via/opslaan bij de tussenhandeldienst. Tenzij de tussenhandeldienst kennis heeft van de informatie die is verspreid of opgeslagen.

De belangrijkste nieuwe verplichtingen zijn de volgende:

- Je wordt niet uitgesloten van de aansprakelijkheidsvrijstellingen wanneer je te goeder trouw en zorgvuldig **vrijwillig onderzoek** uitvoert of andere maatregelen neemt tegen illegale inhoud (art. 7 DSA). Deze bepaling moet ervoor zorgen dat je niet wordt ontmoedigd om te modereren. Door te modereren neem je mogelijk kennis van illegale inhoud, wat zou betekenen dat aansprakelijkheid op de loer ligt. Het verbod op een algemene toezichtverplichting vanuit de overheid/ autoriteiten uit de e-commerce richtlijn blijft overigens ook in stand onder de DSA (art. 8 DSA).
- Wanneer je een **bevel** ontvangt van een bevoegde autoriteit om op te treden tegen illegale inhoud, moet je die autoriteit of een andere bevoegde autoriteit direct op de hoogte stellen van het gevolg dat aan het bevel is gegeven (art. 9 DSA). Dit geldt eveneens voor bevelen tot verstrekking van informatie over een of meerdere specifieke gebruikers van de dienst (art. 10 DSA).

Zorgvuldigheid en transparantie

De DSA bevat diverse nieuwe zorgvuldigheids- en transparantieplichtingen, met als doel een veiligere online omgeving. Hieronder volgen de belangrijkste verplichtingen ten aanzien van alle tussenhandeldiensten, daarna volgen de aanvullende verplichtingen voor hostingdiensten respectievelijk onlineplatforms.

- Je moet een **centraal contactpunt** benoemen om te communiceren met de autoriteiten (art. 11 DSA). Wanneer je bedrijf niet in de EU is gevestigd, moet je een wettelijke vertegenwoordiger in de EU aanwijzen (art. 13 DSA). Ook voor de gebruikers van een dienst moet er een centraal contactpunt zijn, die communicatie op een snelle en makkelijke manier mogelijk maakt, en die niet uitsluitend gebaseerd is op geautomatiseerde hulpmiddelen (art. 12 DSA).
- Je moet in je **algemene voorwaarden** duidelijke informatie verstrekken over je beleidsmaatregelen, procedures en instrumenten voor inhoudsmoderatie. Hier moet je bij vermelden of je gebruikmaakt van algoritmische besluitvorming of menselijke controle (art. 14 DSA).
- Minimaal een keer per jaar moet je een **rapport** publiceren over de inhoudsmoderatie (art. 15 DSA). Hierin moet onder andere omschreven zijn hoeveel bevelen van autoriteiten en meldingen en klachten van gebruikers je hebt ontvangen, hoeveel accounts je hebt geblokkeerd of verwijderd en elk gebruik van geautomatiseerde middelen.

Wanneer je een hostingdienst aanbiedt, gelden de volgende aanvullende verplichtingen:

- Je moet voorzien in **kennisgevings- en actie-mechanismen** om je gebruikers de mogelijkheid te bieden om op toegankelijke en elektronische wijze illegale inhoud te melden (art. 16 DSA).
- Wanneer je inhoud verwijdert of een gebruiker gebruiker (gedeeltelijk) schorst omdat hun gedrag onverenigbaar is met je voorwaarden of ze illegale inhoud plaatsen, moet je hiervoor een duidelijke en specifieke **motivering** geven (art. 17 DSA).
- Indien je kennis krijgt van informatie die leidt tot het **vermoeden van een strafbaar feit** dat is, wordt of zal worden gepleegd, moet je de bevoegde autoriteiten direct daarvan op de hoogte brengen. Dit betreft specifiek levensbedreigende strafbare feiten (art. 18 DSA).

Wanneer je een onlineplatform aanbiedt (met uitzondering van micro- en kleine ondernemingen), gelden de volgende aanvullende verplichtingen:

- Je moet een doeltreffend **intern klachtenafhandelings-systeem** aanbieden waarmee gebruikers van jouw dienst gedurende ten minste zes maanden na een besluit gratis en elektronisch klachten kunnen indienen tegen het besluit (art. 20 DSA).
- Je moet gebruikers van je dienst toegang bieden tot **buitengerechtelijke geschillenbeslechting**. Wanneer bijvoorbeeld klachten niet konden worden opgelost (art. 21 DSA).
- De meldingen van **betrouwbare flaggers** moet je met voorrang behandelen. Dit zijn personen en entiteiten die hebben aangetoond over deskundigheid en bekwaamheid te beschikken om illegale inhoud aan te pakken (art. 22 DSA).
- Je moet gebruikers die herhaaldelijk illegale inhoud verstrekken **schorsen** (art. 23 DSA).
- Er gelden aanvullende **transparantierapportage-verplichtingen** voor onlineplatforms. Zo moet je in je rapporten ook informatie verstrekken over het aantal geschillen en het aantal schorsingen in een jaar (art. 24 DSA).
- Het is nadrukkelijk verboden om je **online-interfaces** zo in te richten dat je gebruikers hierdoor worden misleid of gemanipuleerd, of niet goed in staat worden gesteld om vrije beslissingen te nemen (art. 25 DSA).

- Wanneer je **reclame** toont, moet je ervoor zorgen dat voor elke gebruiker hier direct bepaalde informatie beschikbaar is, zoals namens wie de reclame wordt getoond. Daarnaast wordt het personaliseren van advertenties op basis van bijzondere persoonsgegevens verboden (art. 26 DSA).
- Wanneer je gebruikmaakt van **aanbevelingssystemen**, moet je in de algemene voorwaarden duidelijk vermelden welke parameters je hiervoor gebruikt, alsook eventuele opties voor gebruikers om deze te wijzigen (art. 27 DSA).
- De DSA legt de nadruk op bescherming van minderjarigen. Wanneer je platform toegankelijk is voor minderjarigen, ben je verplicht om maatregelen te nemen om een hoog niveau van privacy, veiligheid en **bescherming van minderjarigen** binnen je dienst te waarborgen. Bij diensten die gericht zijn op minderjarigen is het verboden om gepersonaliseerde reclame te tonen (art. 28 DSA).

Wanneer je een onlineplatform aanbiedt waarop producten of diensten worden verkocht van handelaren aan consumenten, gelden specifieke verplichtingen:

- Je moet de legitimiteit van de verkoper **verifiëren** voordat de verkoper producten mag aanbieden op jouw platform aan EU-burgers. Hiertoe moet je de volgende gegevens opvragen: naam, adres, telefoonnummer, e-mailadres, kopie van het identificatiedocument, bankrekeninggegevens, handelsregister en inschrijvingsnummer en zelfcertificering van de handelaar (art. 30 DSA).
- Het is essentieel om alles in het werk te stellen om je **online-interface** zo te ontwerpen en organiseren dat het voor handelaren mogelijk is verplichte informatie te verstrekken bij de verkoop van een dienst of product (art. 31 DSA).
- Wanneer je kennis krijgt van een illegaal product of een illegale dienst, moet je consumenten die dat product of die dienst hebben gekocht, **hiervan op de hoogte stellen**, voor zover je beschikt over hun contactgegevens (art. 32 DSA).

Ten aanzien van zeer grote onlineplatforms gelden aanvullende verplichtingen met betrekking tot risico-beoordelingen en -beperkingen, crisisresponsemechanismen, onafhankelijke controles, en transparantie (rapportage) verplichtingen over aanbevelingssystemen en onlinereclame. Een zeer groot onlineplatform is een platform met meer dan 45 miljoen maandelijks actieve gebruikers in de EU.